

Speleološke uspomene

U prvim poslijeratnim godinama, i nakon osnivanja PD »Zagreb«, sudjelovao sam u tadašnjim masovnim planinarskim izletima. Na jednom takovom izletu na Glavicu (god. 1947.) odvojio sam se s jednom grupom omladinaca u namjeri da potražimo spilju Veternicu. Ulaz u spilju prilično smo teško pronašli jer je bio obrašten travom i šikarom, a i zbog toga što nitko nije znao točnu lokaciju. Kada smo ulaz konačno pronašli nakon priličnog oklijevanja uvukli smo se u predvorje. U to vrijeme ulaz je bio visok oko 50 cm, a širok oko 150 cm. Taj posjet Veternici i boravak u predvorju bio je možda presudan da sam se kasnije opredijelio za speleologiju. Tokom 1947. godine koristio sam priliku na svakom izletu gdje je za to postojala mogućnost da pogledam spilju ili bilo kakvu udubinu u zemlji. Na takovim speleološkim izletima uvijek me je pratio moj školski kolega Branko Kajs. Sjećam se da smo bili nekoliko puta u Veternici, ali nikada dalje od 100 m, u starim rudnicima na Sljemenu (kod doma »Grafičar«, u spilji na Lipi, na Bizeku, spuštali su na užetu za rublje u jame ispod Rauchove lugarnice (današnje »Horvatove stube«) itd.

U to vrijeme radili smo obojica u Tvornici računskih strojeva. Tu smo zainteresirali jednu grupu mlađih radnika s kojima smo otišli u spilju Veternicu. Tom prilikom bili smo stigli do mjesta zvanog Kalvarija (oko 400 m). Spilja je sve toliko oduševila da smo se dogovorili da organiziramo jednu »ekspediciju« i probijemo se do kraja spilje. Pripreme su dugo trajale jer nije bilo opreme. Svaki je bio zadužen da pribavi nešto od opreme, a neke stvari izradili smo i sami. Sjećam se da je netko donio skicu prvog dijela spilje (950 m) čije porijeklo mi nije poznato. Konačno smo odlučili da se u spilju ide za vrijeme prvomajskih praznika 1948. godine. Pred Veternicu stigli smo 30. IV i nakon dugotrajnih priprema u sumrak ušli u spilju. Već pred ulazom svi smo se vezali na jedno alpinističko uže dužine oko 60 metara, no već nakon 200 metara odbacili smo uže. Nakon niza peripetija i lutanja stigli smo do Velikog slapa i konstatirali da nam je za daljnji put potrebno uže. Kako uže nismo imali, vratili smo se natrag. Iz spilje smo izašli 2. V na večer prljavi, mokri i iscrpljeni od umora pošto smo u spilji boravili neprekidno dva dana i dvije noći bez spavanja. Iskustvom stečenim na ovom istraživanju, došli smo do zaključka da se do Velikog slapa i natrag može stići u jednom danu, ali pod uvjetom da uzmemo same najnužniju opremu i hranu, što znači desetinu prijašnje količine.

Već nakon mjesec dana, jedne subotnje večeri, opremljeni samo najnužnijom opremom i jednim kraćim užetom, ušli smo u spilju. Za nepunih 8 sati stigli smo preko Velikog slapa do krajnje točke do koje se može provući prateći potok. Tada smo smatrali da je naš uspjeh potpun. Međutim, kod vraćanja zainteresirala nas je sva sila sporednih kanala i odvojaka. Ove odvojke istraživali smo čitave 1948. godine a i jedan dio 1949. Ne sjećam se koliko smo puta u to vrijeme bili u Veternici, ali vjerujem da smo bili najmanje 40 do 50 puta. U to vrijeme osnivale su se u poduzećima i tvornicama planinarske sekcije. Tako smo i mi htjeli kod naše omladiske organizacije formirati planinarsku sekciju. Čitava grupa upisala se u PD »Zagreb«. Nakon niza razgovora u PD »Zagreb« i u omladinskoj organizaciji nismo naišli na organizacije formirati planinarsku sekciju. Čitava grupa upisala se u PD »Zagreb«. Saznao sam da se sprema osnivanje speleološke sekcije. Dogovorili smo se da čitava naša grupa pristupi toj sekciji.

Osnivačka skupština Speleološke sekcije PD »Zagreb« održana je 15. XI 1949. godine i od toga vremena je i čitava naša grupa uključena u rad Sekcije. U to vrijeme naša grupa je brojala oko 15 planinara. Prema sjećanju i prema fotografijama iz tog vremena mogu iznijeti samo neka imena: Branko Kajs, Branko Potkačnik, Oto Jančin, Vlado Bosner, Ivo Bojanić, Vlado Kaleta, Vlado Bocek, Mladen Golubić, Rudo Cvetković i Josip Biščanić.

Nekoliko godina kasnije sudjelovao sam s Brankom Kajsom i drugim članovima Sekcije u prvom izletu u Cerovačke pećine kod Gračaca. Prilikom prelaska jedne grupe speleologa u PD »Željezničar« s njima je u to Društvo prešla i kompletna naša grupa. Od toga časa počeo je naš intenzivniji i svrsishodniji rad na istraživanju krša.